

Protokół Nr 4/2023**z posiedzenia Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska
i Rozwoju Gospodarczego
Rady Gminy w Chojnicach
z dnia 18 września 2023 roku**

Ad 1. Obrady Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Rozwoju Gospodarczego otworzyła, a następnie prowadziła **Pani Radna Danuta Łoboda** (Przewodnicząca Komisji).

Prowadząca powitała członków Komisji oraz pozostałe osoby uczestniczące w posiedzeniu. Obrady Komisji rozpoczęły się o godz. 9.00 w sali konferencyjnej Urzędu Gminy w Chojnicach i trwały do godziny 10.30.

W posiedzeniu uczestniczyli wszyscy członkowie ww. Komisji zgodnie z załączoną listą obecności.

(Lista obecności stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.)

Spoza Komisji w posiedzeniu udział wzięli:

- 1) Anna Michalak – Dyrektor Wydziału Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami
- 2) Ireneusz Kierszk – Inspektor Wydziału Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami
- 3) Paweł Macugowski – PGW Wody Polskie, Nadzór Wodny w Chojnicach
- 4) Dariusz Dąbrowski – Pomorska Izba Rolnicza w Chojnicach
- 5) Katarzyna Falgowska – Powiatowy Lekarz Weterynarii w Chojnicach
- 6) Waldemar Wrycza – Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Chojnicach
- 7) Katarzyna Woźniak – KRUS w Chojnicach
- 8) Iwona Lewandowska – Skarbnik

Ad 2. **Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda** serdecznie powitała przedstawicieli podmiotów pracujących na rzecz rolnictwa, a także podziękowała im za przybycie.

Ad 3. Przyjęcie porządku obrad.

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda zaproponowała następujący porządek obrad:

1. Otwarcie posiedzenia i stwierdzenie quorum.
2. Powitanie gości tj. podmiotów pracujących na rzecz rolnictwa.
3. Przyjęcie porządku obrad.

4. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji.
5. Ocena Sytuacji w rolnictwie i funkcjonowanie na rzecz rolnictwa.
6. Omówienie wykonania budżetu gminy za I półrocze 2023 roku.
7. Zakończenie obrad.

Radni nie wnosili uwag do zaproponowanego porządku obrad.

Ad 4. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji.

Protokół nr 3/2023 z dnia 12 czerwca 2023 roku

został przyjęty - j e d n o g ł o ś n i e - 5 głosami „za”

Ad 5. Ocena Sytuacji w rolnictwie (funkcjonowanie podmiotów pracujących na rzecz rolnictwa).

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda wyjaśniła, że do 11 podmiotów pracujących w naszym regionie na rzecz rolnictwa zostało wysłane zaproszenie oraz e-mail z prośbą o przygotowanie informacji umożliwiających naszej Komisji ocenę sytuacji w rolnictwie.

Na nasze pismo odpowiedziało 5 podmiotów, a 5 ich Przedstawicieli mamy zaszczyć gościć osobiście na dzisiejszym posiedzeniu.

Pan Paweł Miecugowski (PGW Wody Polskie, Nadzór Wodny w Chojnicach) przedstawił dane ewidencyjne dot. urządzeń melioracji wodnych i obszarów zmeliorowanych; wykaz wód będących w administracji PGW WP ZZ Chojnice, zlokalizowanych na terenie Gminy Chojnice; zakres prac utrzymaniowych wykonanych na terenie Gminy Chojnice przez ZZ WP w Chojnicach w roku 2022; zakres prac utrzymaniowych będących w realizacji na terenie działania poszczególnych nadzorów wodnych w granicach Gminy Chojnice w roku bieżącym.

Pan Dariusz Dąbrowski (Pomorska Izba Rolnicza w Chojnicach) zauważył, że tym roku nie wpłynęła żadna skarga odnośnie wykaszania brzegów rzeki Chociny.

Pan Paweł Miecugowski (PGW Wody Polskie, Nadzór Wodny w Chojnicach) poinformował, że w tym roku udało się szybciej uzyskać zgodę RDOŚ, dlatego wcześniej

zostały ogłoszone przetargi, ponadto ze względu na niski stan wód w jeziorach zarastanie brzegów było mniejsze.

Pani Katarzyna Falgowska (Powiatowy Lekarz Weterynarii w Chojnicach) poinformowała, że na terenie gminy Chojnice stwierdzono dwa razy włośnicę. W maju wprowadzono restrykcje łagodzące, jeśli chodzi o ptasią grypę. Jeżeli chodzi o ogniska ASF nie stwierdzono ich w naszej gminie, ale jest to tylko kwestia czasu aż do nas dotrze, jednak powinniśmy dokonać wszelkich starań, aby jak najbardziej odłożyć to w czasie.

Katarzyna Woźniak (KRUS w Chojnicach) powiadomiła zebranych o wprowadzonej 14 emerytury dla rolników, usługach opieki wytchnieniowej, macierzyńskim dla ojca, wprowadzonym od 1 lipca br. wynagrodzeniu dla sołtysów. Poinformowała również o podjętych działaniach prewencyjnych, w tym o organizacji pogadanek z dziećmi.

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda – czy rolnik może przejść na wcześniejszą emeryturę?

Katarzyna Woźniak (KRUS w Chojnicach) – w ostatnim czasie padają takie obietnice wyborcze. Rolnik nie może przejść na emeryturę pomostową, ale Krajowa Rada Izb Rolniczych wnioskuje o inkluzję rolników w planowane emerytury stażowe, dążąc do ulepszenia systemu świadczeń.

Warto zauważyć, że przypadające przed 1 stycznia 1983 r. lata czy miesiące pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16. roku życia uwzględnia się przy ustalaniu prawa do emerytury z ZUS. Przez pracę w gospodarstwie rolnym należy rozumieć pracę wykonywaną przez domownika. Badając, czy zainteresowana osoba spełniła kryteria, aby uznać ją za domownika, bierze się pod uwagę przepisy z chwili zgłoszenia wniosku o emeryturę.

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda – czy dużo rolników zalega ze składkami? Jeśli tak to z czego to wynika?

Katarzyna Woźniak (KRUS w Chojnicach) – Trochę rolników zalega, ale nieustannie przypominamy o konieczności zapłacenia składek. Nieraz rolnikom nie pozwala na to niska stopa życiowa, a nieraz nie opłacają, mimo że funkcjonują na dobrym poziomie. Nieraz proszę o rozłożenie zaległości na raty, co jest dobrym posunięciem, ponieważ nie są naliczane odsetki.

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda – czyli za okres nieskładkowy nie jest naliczana emerytura?

Katarzyna Woźniak (KRUS w Chojnicach) – zgodnie z zasadami ubezpieczenia, część składkowa jest uzależniona od wysokości opłacanych składek i od okresu podlegania ubezpieczeniu. Ta część emerytury lub renty jest wypłacana niezależnie do zaprzestania przez świadczeniobiorcę prowadzenia działalności rolniczej. Część uzupełniająca wynosi 95% emerytury podstawowej, jeżeli liczba lat przyjęta do ustalenia części składkowej jest mniejsza od 20. Za każdy pełny rok powyżej 20 lat przyjęty do części składkowej obniża się część uzupełniająca o 0,5% emerytury podstawowej.

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda – co dzieje się w chili jeżeli ktoś np. pracował 5 lat odprowadzał składki w ZUS-ie a potem przez 15 lat w KRUS-ie?

Katarzyna Woźniak (KRUS w Chojnicach) – należy dokonać wyboru pomiędzy świadczeniem oferowanym przez ZUS i KRUS. W każdym wypadku należy jednak spełniać przesłanki ustawowe do otrzymania emerytury – osiągnąć odpowiedni wiek i udowodnić posiadanie odpowiednich okresów składkowych.

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda – ubolewam nad tym, że rolnik może przejść na emeryturę po 25 latach pracy a osoby odprowadzające składki w ZUS po 20 latach pracy. Czy są jeszcze jakieś pytanie? Jeśli nie, to proszę o wypowiedź kolejnego z gości.

Waldemar Wrycza (Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Chojnicach) – zauważył, że ten rok jest wyjątkowy, jeżeli chodzi o ilość składanych wniosków, ilość organizowanych szkoleń i kursów. Przedstawił pokrótce możliwość uzyskania dofinansowania w programie Młody Rolnik, w którym można uzyskać 200 tys. zł bezzwrotnej premii. Poinformował również o możliwości składania wniosków o dofinansowanie inwestycji zapobiegających rozprzestrzenianiu się ASF. Dofinansowanie można przeznaczyć m. in. na: wykonanie ogrodzenia, posadowienie silosu na paszę gotową lub zboże przeznaczone na paszę, budowę lub przebudowę magazynu do przechowywania słomy.

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda – czy jest możliwość ubiegania się o dopłatę do demontażu eternitu?

Waldemar Wrycza (Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Chojnicach) – była możliwość ubiegania się o te środki, wnioski są złożone, jednak obecnie żadnemu z wnioskodawców środki nie zostały wypłacone.

Ireneusz Kierszk (Inspektor Wydziału Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami) zauważył, że przy składaniu wniosków należy zwracać szczególną uwagę

na kogo są składane czy na osobę fizyczną czy na rolnika. Jeżeli składamy wniosek jako osoba fizyczna to przez gminę, a jeżeli jako rolnik to przez ARMiR.

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda – spytała czy są jeszcze jakieś pytania? Skoro nie, to poprosiła o zabranie głosu kolejną osobę.

Dariusz Dąbrowski (Pomorska Izba Rolnicza w Chojnicach) – kiedyś rolnik po przebudzeniu, po nastaniu kolejnej pory roku, myślał o tym jakie prace czekają go w gospodarstwie, jakie zakupy musi poczynić. Obecnie rolnik głównie myśli o dopłatach, o konieczności złożenia wniosków, żeby jego gospodarstwo przetrwało, i żeby on sam i jego rodzina mieli za co żyć. Bardzo niepokojąca jest obecna sytuacja związana z przepływem zboża z Ukrainy. Już 14 miesięcy temu Izba Rolnicza sygnalizowała ten problem doradcy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Otrzymaliśmy zapewnienie, że żaden problem nie wystąpi. Jednak jak się okazało po żniwach ceny naszego zboża spadły o 50%. Rynek zbóż w Polsce jest bardzo rozchwiany, ta zapasć może potrwać 2 lata. Przyjeliśmy ok. 8 mln ton zboża z Ukrainy. Polska produkuje od ok. 32 mln ton do 35 mln ton, zużywamy na własne potrzeby ok. 20 mln ton, reszta przeznaczona była na eksport. Teraz jak doszło 8 mln ton zboża z Ukrainy, to sytuacja jest bardzo niekorzystna. Paradoks stanowi fakt, że cena np. chleba nie staniała. Cena mąki w chlebie obecnie stanowi 19% wartości. Podobna niekorzystna sytuacja związana jest na rynku nawozów, gdzie mamy prawie 100% wzrost cen. Natomiast w regionie wystąpiła sytuacja, gdzie wprowadzonych w błąd zostało 30 rolników. Reklama punktu skupu była puszczana nawet w lokalnym radiu. Jeżeli wystawiono fakturę VAT RR nie zostaną wypłacone pieniądze.

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda – czy już jest wypłacana dopłata za zboże?

Dariusz Dąbrowski (Pomorska Izba Rolnicza w Chojnicach) – pierwsze środki powinny zostać wypłacone do końca września. Jednak na chwilę obecną nie wiadomo kiedy zostaną wypłacone. Jeżeli wniosków będzie więcej niż środków to zostanie zastosowany współczynnik korygujący. Szkoda, że nie działa to w drugą stronę, jeżeli chętnych jest mniej to nie następuje zwiększenie kwoty jednorazowych wypłat. Rolnicy mogą otrzymać mniej, ale kwota maksymalna jest stała.

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda – spytała czy są jeszcze jakieś pytania? Skoro nie, to poprosiła o zabranie głosu kolejną osobę.

Anna Michalak (Dyrektor Wydziału Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami) – wnioski o suszę należało składać do 15 września br. Złożono 154

wnioski. Na chwilę obecną nie wiadomo czy rolnicy otrzymają rekompensatę za suszę. Póki co Wydział Rolnictwa jest zobligowany do składania raportów do 20 września br. Póki co nie ma zatwierdzonej puli środków.

Dariusz Dąbrowski (Pomorska Izba Rolnicza w Chojnicach) – zauważył, że ludzie są coraz bardziej zmęczeni, nie zależy im na dopłatach, ale żeby firmy skupujące im rzetelnie zapłaciły.

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda – podsumowała, że sytuacja w rolnictwie jest bardzo zła. Ceny zbóż, nawozów są bardzo niekorzystne. Rolnicy mają dylemat czy jeżeli za taką cenę sprzedadzą zboża, czy będą mieli środki, żeby kupić zboże na następny rok.

(Przesłane materiały podmiotów funkcjonujących na rzecz rolnictwa stanowią załącznik nr 2 do niniejszego protokołu.)

Ad. 6 Omówienie wykonania budżetu gminy za I półrocze 2023 roku.

Pani Przewodnicząca Radna Danuta Łoboda – poinformowała, że każdy z członków komisji otrzymał również drogą elektroniczną sprawozdanie z wykonania budżetu gminy za I półrocze 2023 r. przygotowane przez Panią Skarbnik.

Pani Iwona Lewandowska Skarbnik omówiła wykonanie budżetu gminy za I półrocze 2023 r.

(Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Chojnice za II kwartał 2023 roku stanowi załącznik nr 3 do niniejszego protokołu.)

Ad 7. Zakończenie obrad.

Przewodnicząca zaznaczyła, że każdy z członków komisji miał możliwość wcześniejszego zapoznania się z przesłanymi informacyjnymi. Zostaną one również przesłane do pozostałych radnych wraz z materiałami sesyjnymi, gdyż „Ocena sytuacji w rolnictwie” zgodnie z planem pracy Rady Gminy w Chojnicach będzie omawiana na najbliższej sesji.

Po wyczerpaniu porządku obrad Pani **Danuta Łoboda** podziękowała zebranych za udział w posiedzeniu i dyskusji, a następnie zamknęła obrady posiedzenia Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Rozwoju Gospodarczego.

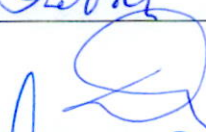
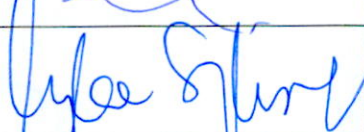

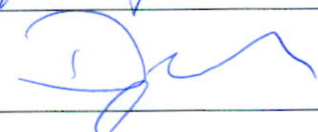

Protokołowała

Agnieszka Klunder

Przewodnicząca Komisji

Danuta Łoboda

Komisji Rolnictwa, Ochrony Środ. i Rozw. Gospodarczego

Załącznik nr 1
do Protokołu nr 4/2023
Rady Gminy w Chojnicach
z dnia 18.09.2023 r.

Lista obecności
Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska
i Rozwoju Gospodarczego
z dnia 18 września 2023 r.

Lp.	IMIĘ i NAZWISKO	PODPIS
1.	Loboda Danuta	
2.	Drażkowski Zbigniew	
3.	Knyba Sylwester	
4.	Piesik Robert	
5.	Wirkus Tadeusz	
6.	Pawel Maciejowski PGW wady Polskie Miejsce wady w Chojnicach	
7.	DĄBROWSKI DARIUSZ PIR	
8.	Wanda Stępnik PIW Chojnice	
9.	Waldemar Kryzacz	
10.	Kotompa Wojciech Krus	
11.		
12.		
13.		
14.		

15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W CHOJNICACH**

Załącznik nr 2
do Protokołu nr 4/2023
z dnia 18.08.2023r.
od s. 1 do s. 29

BŻ.9011.3.18/2023.KS

Chojnice, dnia 31.08.2023 r.

Gmina Chojnice

ul. 31-go Stycznia 56a, 89-600 Chojnice

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chojnicach w odpowiedzi na pismo nr Or. 0012.3.3.2023 z dnia 11.08.2023 r. przesyła w załączeniu informacje dla Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Rozwoju Gospodarczego.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Chojnicach
z up.
Monika Jazdzewska
Zastępca Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego w Chojnicach

Otrzymują:

1. Urząd Gminy w Chojnicach
ul. 31-go Stycznia 56a, 89-600 Chojnice
biuro rady@gminachojnice.com.pl
2. aa.

Pismo wraz z załącznikami przesłano drogą elektroniczną w dniu 31. 08. 2023

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
89-600 Chojnice, ul. Piłsudskiego 39
tel. centrala: 52 397 63 96, www.gov.pl/web/psse-chojnice, e-mail: psse.chojnice@sanepid.gov.pl,

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chojnicach, na podstawie ustawy o z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448), podejmuje działania w zakresie rejestracji podmiotów działających na rynku spożywczym prowadzących produkcję pierwotną pochodzenia roślinnego, dostaw bezpośrednich oraz rolniczego handlu detalicznego. Na terenie powiatu chojnickiego na dzień 31.08.2023r. zarejestrowano 127 podmioty produkcji pierwotnej z terenu gminy Chojnice.

Wśród wyżej wymienionych znajdują się podmioty prowadzące:

- wyłącznie produkcję pierwotną - 101 podmiotów,
- produkcję pierwotną i dostawy bezpośrednie - 22 podmioty,
- produkcję pierwotną i rolniczy handel detaliczny (produkty pochodzenia roślinnego) – 1 podmiot,
- produkcję pierwotną, rolniczy handel detaliczny i dostawy bezpośrednie – 3 podmioty.

Zakres upraw to przede wszystkim zboża, ziemniaki, truskawki, maliny.

W 2023 r. (do dnia 31.08.2023r.) przeprowadzono sześć kontroli u producentów produkcji pierwotnej z terenu gminy Chojnice, produkujących owoce miękkie.

Wspólnie z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa skontrolowano dwóch producentów produkcji pierwotnej i jednego wspólnie z PIORiN i z Inspekcją Ochrony Środowiska. Podczas jednej z ww. kontroli stwierdzono nieprawidłowości. Pobrano jedną próbkę truskawek do badań w kierunku zawartości pestycydów - próbka prawidłowa.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chojnicach ponownie zwraca się z prośbą o przypomnienie i rozpowszechnienie informacji o obowiązku rejestracji producentów produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (załączniku 1).

Ponadto przypomina, iż ważne jest przestrzeganie zasad higieny na każdym etapie produkcji w celu zapobieżenia zakażeniom mikrobiologicznym owoców i warzyw.

Celem zwiększenia świadomości producentów produkcji pierwotnej w zakresie ich obowiązków w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zostały opublikowane wytyczne pt.: „Zawiadomienie Komisji w sprawie wytycznych dotyczących ograniczania ryzyka mikrobiologicznego w odniesieniu do świeżych owoców i warzyw na etapie produkcji podstawowej poprzez przestrzeganie zasad higieny” (Dz. Urz. UE C 163, str. 1 z dnia 23.05.2017 r.) (Załącznik 3)

dostępne na stronie pod adresem:

<https://eur-lex.europa.eu/legal->

[content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52017XC0523%2803%29&qid=1613394026393](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52017XC0523%2803%29&qid=1613394026393)

lub na stronie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/wsse-gdansk/zywnosc> (załącznik 2).

Materiały dostępne również na stronie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chojnicach.

Załącznik 1

INFORMACJA DOTYCZĄCA OBOWIĄZKOWEJ REJESTRACJI
ROLNIKÓW/PLANTATORÓW DO REJESTRU ZAKŁADÓW
PODLEGAJĄCYCH URZĘDOWEJ KONTROLI ORGANÓW
PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

Rolnicy /plantatorzy (owoców, warzyw, zbóż) wprowadzający swoje produkty na rynek spożywczy mają obowiązek złożyć wniosek do właściwego powiatowego inspektora sanitarnego o wpis do rejestru nadzorowanych zakładów.

Ten sam obowiązek posiadają rolnicy prowadzący działalność w zakresie dostaw bezpośrednich, prowadzący gospodarstwa agroturystyczne oraz rolniczy handel detaliczny.

Obowiązek rejestracji wynika z art. 6 rozporządzenia (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29.04.2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych oraz przepisów art. 63 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1,4,12,13 oraz art. 64 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Brak złożonego wniosku zagrożony jest karą pieniężną z art. 103 ust. 1 pkt. 4 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Dla rolników/plantatorów prowadzących gospodarstwa na terenie powiatu chojnickiego właściwym organem rejestracyjnym jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chojnicach, ul. Piłsudskiego 39, 89-600 Chojnice.

tel. 523976395: email: psse.chojnice@sanepid.gov.pl

Załącznik 2

Zalecenia higieniczne dla producentów owoców miękkich (np. truskawki, maliny, porzeczki, borówki) oraz warzyw liściastych (np. sałata, rukola, szpinak) w sprawie ograniczenia ryzyka zanieczyszczenia mikrobiologicznego żywności

1. Czynniki środowiskowe i lokalizacja miejsca uprawy

Należy zapewnić, żeby:

- do miejsca uprawy nie miały dostępu zwierzęta domowe lub dzikie
- w miarę możliwości nad polami nie przebiegały linie energetyczne, aby zapobiec zanieczyszczeniu upraw przez siedzące na liniach ptaki
- z obszaru uprawy usuwane były na bieżąco nieczystości, odpady, resztki roślin
- w miarę możliwości i potrzeb stosowane były takie bariery fizyczne, jak wały, strefy buforowe w formie pasów roślinności oraz rowy służące do przekierowania lub ograniczenia spływu powierzchniowego z produkcji zwierzęcej lub z gospodarowania odpadami
- świeże owoce i warzywa, których jadalna część miała kontakt z wodami powodziowymi w okresie bezpośrednio poprzedzającym zbiór (mniej niż 2 tygodnie przed zbiorem) nie były spożywane na surowo.

2. Nawozy organiczne

- nawozy organiczne nie powinny zawierać mikrobiologicznych, fizycznych ani chemicznych substancji zanieczyszczających na poziomach, które mogłyby

niekorzystnie wpłynąć na bezpieczeństwo świeżych owoców i warzyw, np. Salmonella spp., Norovirus, metale ciężkie

- stosowanie takich nawozów musi być zgodne z odpowiednimi przepisami UE oraz uwzględniać wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia dotyczące bezpiecznego stosowania ścieków i odchodów w rolnictwie
- należy przestrzegać okresów karencji między zastosowaniem obornika (nieprzetworzonego lub częściowo przetworzonego) lub innych nawozów organicznych, a także osadów ściekowych na glebę, a sadzeniem i zbiorem świeżych owoców i warzyw spożywanych na surowo oraz należy maksymalnie te okresy wydłużać, ponieważ patogeny mikrobiologiczne z upływem czasu obumierają
- należy unikać lokalizowania miejsc obróbki i składowania obornika i innych nawozów organicznych (w tym składowania osadu ściekowego) w pobliżu obszarów uprawy świeżych owoców i warzyw
- producenci, którzy kupują nawóz naturalny, osad ściekowy i inne nawozy organiczne na rynku, powinni wybrać renomowanego dostawcę i uzyskać dokumenty potwierdzające pochodzenie, zastosowaną metodę przetwarzania i wyniki wszystkich badań (w tym badań zanieczyszczeń mikrobiologicznych i chemicznych) produktu końcowego.

3. Woda stosowana do produkcji podstawowej i działań powiązanych

Należy przeprowadzić ocenę ryzyka, biorąc pod uwagę źródło i planowane wykorzystanie wody na potrzeby rolnictwa (np. system nawadniania, właściwości świeżych owoców i warzyw, zamierzone zastosowanie świeżych owoców i warzyw...), określając przydatność do celów rolniczych, zalecane wartości progowe zanieczyszczenia mikrobiologicznego

i częstotliwość monitorowania zgodnie z opisem w załączniku II do wytycznych wskazanych poniżej.

a) zalecenia ogólne dotyczące źródła, przechowywania i dystrybucji wody:

- nie należy korzystać z nieoczyszczonych ścieków komunalnych
- należy regularnie badać jakość mikrobiologiczną wody - częstotliwość badania wody zależy od jej źródła, rodzaju nawadniania oraz rodzaju uprawianych owoców lub warzyw; w razie potrzeby wodę przed użyciem należy poddać oczyszczaniu lub zdezynfekować zgodnie z obowiązującymi przepisami
- zwierzęta gospodarskie, dzikie zwierzęta nie powinny mieć dostępu do źródeł wody oraz instalacji pompownicznych
- systemy dostarczania wody, w tym baseny, zbiorniki i systemy przechowywania wody, powinny być odpowiednio konserwowane i czyszczone, by zapobiec mikrobiologicznemu skażeniu wody i tworzeniu się biofilmu.

b) zalecenia w zakresie dobrych praktyk dotyczących metod nawadniania:

- w przypadku nawadniania kropłowego należy zapobiegać powstawaniu na powierzchni gleby lub w brzdach zastoisk wody, z którymi mogłyby zetknąć się jadalne części świeżych owoców i warzyw
- w przypadku zraszania należy zadbać o wyższą jakość wody, ponieważ ma ona bezpośredni kontakt z jadalnymi częściami roślin

c) zalecenia w zakresie dobrych praktyk dotyczących stosowania wody w trakcie zbioru i po zbiorze (działania powiązane)

- działania w trakcie zbioru i po nim obejmują wiele czynności takich jak mycie, płukanie, chłodzenie, sortowanie i transport świeżych owoców i warzyw. Wodę używaną do tych działań powiązanych określa się dalej jako „wodę do mycia”
- na początkowych etapach płukania woda do mycia powinna mieć co najmniej jakość czystej wody. Woda używana do ostatniego płukania musi mieć jakość wody pitnej, jeżeli świeże owoce i warzywa są często traktowane jako gotowe do spożycia np. pomidory, jabłka, gruszki, młoda marchew, cebula dymka itp.

d) zalecenia dotyczące dobrych praktyk w zakresie analiz wody na potrzeby rolnictwa

- należy przeprowadzać analizy mikrobiologiczne potencjalnych źródeł wody w celu ustalenia przydatności źródeł wody do wykorzystania na potrzeby rolnictwa
- należy wykonywać okresowe kontrole wyglądu i zapachu w celu wykrycia ewentualnego zanieczyszczenia; w przypadku zmiany cech wizualnych/zapachowych należy pobrać próbki do analizy kontrolnej
- próbki wody należy pobierać w punkcie korzystania
- częstotliwość badań wody na potrzeby rolnictwa można zmniejszyć, pod warunkiem że wyniki zalecanych analiz są korzystne przez trzy kolejne lata, i biorąc pod uwagę, czy woda jest narażona na zanieczyszczenia, czy nie (np. wody gruntowe).
- dodatkowe próbki należy pobierać w razie wystąpienia takich zjawisk, jak powodzie, przelanie się obornika w miejscu jego składowania, tymczasowe lub sporadyczne zanieczyszczenia, ulewy itp., dodatkowe badania należy przeprowadzić zaraz po wystąpieniu danego zjawiska

4. Higiena i stan zdrowia pracowników rolnych

a) zasady ogólne:

Wszyscy pracownicy powinni znać podstawowe zasady zachowania higieny i ochrony zdrowia, w tym celu powinni odbywać szkolenia z zakresu higieny dostosowane do wykonywanych zadań oraz być poddawani okresowej ocenie. Szkolenia powinny odbywać się w takim języku i w taki sposób, aby zapewnić zrozumienie wymaganych praktyk higienicznych (np. plakaty, ulotki).

b) zalecenia w zakresie dobrych praktyk:

- pracownicy, którzy mają bezpośredni kontakt ze świeżymi owocami i warzywami, powinni utrzymywać wysoki poziom higieny osobistej. Zasadniczo powinni oni dokładnie myć i osuszać ręce przed rozpoczęciem obróbki świeżych owoców i warzyw (np. na początku zbioru, podczas zbioru i obróbki po zbiorze, po jedzeniu, skorzystaniu z toalety itd.) lub przed dotknięciem powierzchni mających kontakt z żywnością, zwłaszcza podczas zbioru i obróbki po zbiorze
- pracownicy powinni powstrzymać się od zachowań, które mogłyby spowodować zanieczyszczenie świeżych owoców i warzyw, takich jak: palenie, płucie, żucie gumy lub jedzenie, kichanie lub kaszlenie na świeże produkty
- każda osoba chora powinna niezwłocznie zgłosić chorobę lub symptomy choroby producentowi/przełożonemu. Osoba chora nie może pracować na stanowisku wymagającym kontaktu ze świeżymi owocami lub warzywami
- skaleczenia i rany na rękach należy przykryć odpowiednim opatrunkiem wodoodpornym; jeżeli to możliwe, należy używać rękawic gumowych zakrywających bandaż. Jeżeli takie materiały nie są dostępne, zraniona osoba

powinna zmienić stanowisko pracy na takie, na którym nie dotyka się świeżych owoców i warzyw ani powierzchni mających kontakt z żywnością

- pracownikom należy zapewnić miejsca z dala od pól i linii pakujących, w których mogą spędzać przerwy od pracy i jeść posiłki; pracownicy nie powinni wnosić jedzenia do stref produkcji w celu uniknięcia ewentualnego zanieczyszczenia świeżych owoców i warzyw alergenami pokarmowymi.

c) w miarę możliwości pomieszczenia higieniczno-sanitarne powinny:

- znajdować się w pobliżu (max. 400 m lub 5 min. pieszo)) pól i pomieszczeń, tak aby pracownicy mogli łatwo z nich korzystać i aby zmniejszyć prawdopodobieństwo załatwiania naturalnych potrzeb na polach
- liczba toalet powinna być wystarczająca w stosunku do liczby personelu (np. 1 na 20 osób); jeżeli pracownikami są kobiety i mężczyźni, pomieszczenia muszą być dostosowane do potrzeb obu płci
- być właściwie zaprojektowane, aby zapewnić higieniczne usuwanie ścieków i uniknąć zanieczyszczenia obszarów uprawy, świeżych owoców i warzyw lub środków produkcji rolnej (takich jak woda na potrzeby rolnictwa, nawozy organiczne)
- być wyposażone w odpowiednie urządzenia do higienicznego mycia rąk
- być utrzymywane w dobrym stanie sanitarnym i technicznym
- zapewniać dostęp do bieżącej wody pitnej, mydła, papieru toaletowego lub jego odpowiedników i jednorazowych ręczników papierowych lub ich odpowiedników. Jeżeli bieżąca woda pitna nie jest dostępna, właściwy

organ powinien zalecić alternatywną metodę mycia rąk (np. z użyciem mydła lub środka dezynfekującego)

- przenośnych ustępów nie należy czyścić na obszarach uprawy świeżych owoców i warzyw lub w pobliżu źródeł wody do nawadniania lub systemów jej przesyłania. Producenci powinni określić miejsca, w których umieszczenie przenośnych ustępów jest bezpieczne.

5. Dobre praktyki w zakresie transportu, zbierania i pakowania na polu lub na poziomie gospodarstwa

- świeże owoce i warzywa należy przechowywać i transportować w dobrych warunkach higienicznych. Strefy składowania i pojazdy transportujące zebrane świeże owoce i warzywa powinny być skonstruowane w taki sposób, aby zminimalizować uszkodzenia świeżych owoców i warzyw i uniemożliwić dostęp agrofagom, takim jak owady, gryzonie i ptaki
- projekt i konstrukcja pomieszczeń powinny zapobiegać ryzyku mikrobiologicznego, chemicznego lub fizycznego zanieczyszczenia krzyżowego. Na wszystkich etapach (przybycie surowca, obróbka przed myciem itd., aż do etapu pakowania, składowania i transportu) należy przeanalizować i uwzględnić poziom ryzyka zanieczyszczenia krzyżowego w stosunku do przepływu produktów w zakładzie
- podczas pakowania świeżych produktów na polu należy zachować ostrożność, aby nie doszło do zanieczyszczenia pojemników obornikiem, odchodami zwierzęcymi, glebą lub wodą

- producenci powinni unikać stawiania pojemników na świeże warzywa i owoce lub świeżo zebranych produktów bezpośrednio na glebie podczas zbioru lub po nim i przed załadowaniem na pojazd transportowy
- w całym łańcuchu żywnościowym należy przestrzegać dobrych praktyk higienicznych, ponieważ owoce miękkie są najczęściej spożywane na surowo lub po minimalnym przetworzeniu, takim jak oczyszczanie, mycie lub chłodzenie
- owoce miękkie (jagody) muszą zostać schłodzone natychmiast po zbiorze
- zapakowane produkty przeznaczone do bezpośredniego spożycia należy poprawnie oznakować i przechowywać
- pojazdy do transportu świeżych owoców i warzyw powinny być regularnie czyszczone
- zaleca się, aby producenci raz na sezon lub stosownie do potrzeb czyścili i dezynfekowali sprzęt do zbioru
- skrzynki lub inne pojemniki do transportu świeżych owoców i warzyw należy regularnie czyścić, nie powinny one mieć pęknięć ani elementów wystających, które mogłyby uszkodzić produkty, procedury czyszczenia powinny obejmować usuwanie szczątków z powierzchni urządzeń, zastosowanie roztworu detergentu, płukanie wodą oraz, w stosownych przypadkach, dezynfekcję.

6. Prowadzenie dokumentacji oraz zakres odpowiedzialności za procedury wycofania z obrotu

a) zasady ogólne

Należy udokumentować skuteczny system identyfikowania (wstecz i wprzód), aby możliwe było wskazanie pochodzenia produktu oraz mechanizm oznakowania lub identyfikowania

produktu umożliwiające prześledzenie produktu wychodzącego z gospodarstwa. Informacje te powinny być udostępniane na żądanie właściwym organom, a także podmiotom prowadzącym przedsiębiorstwo spożywcze, które odbierają dostawy zebranych produktów.

b) zalecenia w zakresie dobrych praktyk:

Należy prowadzić szczegółową dokumentację umożliwiającą zidentyfikowanie każdego dostawcy produktu mającego udział w łańcuchu dostaw produkcji podstawowej, w tym następujące rodzaje dokumentów: identyfikacja gospodarstwa i miejsca produkcji (np. nazwa pola/tunelu foliowego/pomieszczenia do uprawy...), rodzaj produktu (np. nazwa owocu lub warzywa lub nazwa odmiany), data zbioru i metoda zbioru, źródło wody do nawadniania i metoda nawadniania, data ostatniego nawadniania przed zbiorem świeżych owoców i warzyw, środki produkcji rolnej wykorzystywane do uprawy świeżych owoców i warzyw (nawozy, środki ochrony roślin, data, dawka...), data pakowania oraz zwolnienia produktu do obrotu, identyfikacja partii, identyfikacja do celów transportu, temperatura w pomieszczeniu magazynowym, rejestry szkoleń pracowników, rejestry monitorowania i konserwacji urządzeń, sprawozdania dotyczące czyszczenia i dezynfekcji budynków/konstrukcji i urządzeń, sprawozdania z badań wody, produktów.

Zaleca się, aby dokumentacja była przechowywana przez co najmniej 3 lata.

WAŻNE:

W przypadku wystąpienia ogniska choroby przenoszonej przez żywność, którego źródłem są świeże owoce i warzywa, prowadzenie dokumentacji dotyczącej produkcji i działań powiązanych, takich jak pakowanie i transport, może pomóc w identyfikacji źródła zakażenia w łańcuchu żywnościowym i ułatwić zwrot produktu.

Materiały:

Zawiadomienie Komisji w sprawie wytycznych dotyczących ograniczania ryzyka mikrobiologicznego w odniesieniu do świeżych owoców i warzyw na etapie produkcji podstawowej poprzez przestrzeganie zasad higieny (2017/C 163/01)

Załącznik 3.

INFORMACJA DLA PRODUCENTÓW PRODUKCJI PIERWOTNEJ

Celem zwiększenia świadomości producentów produkcji pierwotnej w zakresie ich obowiązków

w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zostały opublikowane wytyczne pt.: **„Zawiadomienie Komisji w sprawie wytycznych dotyczących ograniczania ryzyka mikrobiologicznego w odniesieniu**

do świeżych owoców i warzyw na etapie produkcji podstawowej poprzez przestrzeganie zasad higieny” (Dz.Urz. UE C 163, str. 1 z dnia 23.05.2017 r.). dostępne na stronie pod adresem:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52017XC0523%2803%29&qid=1613394026393>

lub na stronie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku pod adresem: c

<https://www.gov.pl/web/wsse-gdansk/zywnosc>

Materiały dostępne również na stronie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chojnicach.

Rada Gminy w Chojnicach
Komisja Rolnictwa, Ochrony Środowiska
i Rozwoju Gospodarczego
ul. 31 Stycznia 56a
89-600 Chojnice

Dotyczy: informacji związanych z funkcjonowaniem podmiotów pracujących na rzecz rolnictwa.

W odpowiedzi na pismo Rady Gminy w Chojnicach z dnia 11 sierpnia 2023 r. (data wpływu do ZZ Chojnice) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Chojnicach przekazuje informacje na temat działań wykonanych przez Nadzory Wodne na terenie Gminy Chojnice w roku 2022 oraz działań będących w trakcie realizacji w roku bieżącym.

Dane ewidencyjne dotyczące urządzeń melioracji wodnych i obszarów zmeliorowanych
(wg stanu na dzień 31.12.2017 r.)

Gmina	Grunty zmeliorowane ha			Zmeliorowane przystosowane do nawodnień ha			Rowy km	Zdrenowane ha	Spółki wodne ilość/ha
	ogółem	grunty orne	użytki zielone	ogółem	grunty orne	użytki zielone			
Chojnice	6674	5311	1363	120	-	120	233,0	4224	6/1187

Wykaz wód będących w administracji PGW WP ZZ Chojnice, zlokalizowanych na terenie Gminy Chojnice

Lp	Nazwa rzeki/kanalu	Całkowita długość na obszarze km
Nadzór Wodny w Chojnicach		
1	Brda	4,88
2	Chocina	17,56
3	Czerwona Struga	6,37
4	Zbrzyca	5,00
5	Odpł. z jez. Głuche	1,50
6	Odpł. z jez. Niedźwiedź	0,83
7	Jarcewska Struga	10,01
Nadzór Wodny w Człuchowie		
1	Brda	4,92
2	Odpł. z jez. Duże Łowne	0,27
Nadzór Wodny w Tucholi		
1	Suska Struga	6,60
2	Struga Silno	8,85

1. Zakres prac utrzymaniowych wykonanych na terenie Gminy Chojnice przez ZZ WP w Chojnicach w roku 2022

L.p.	Gmina	Nazwa zrealizowanego zadania	Opis zadania	Wartość wykonanych prac - zł
Nadzór Wodny w Chojnicach				
1	Chojnice	Konserwacja cieków na terenie Zarządu Zlewni w Chojnicach w podziale na części: część 3 Konserwacja cieków i kanałów na terenie Nadzoru Wodnego w Chojnicach – rzeka Brda z dopływami	wykaszenie roślinności z dna: - rzeka Brda na odcinku o dł. 4,7 km	39.803,40
		Konserwacja cieków na terenie Zarządu Zlewni w Chojnicach w podziale na części: część 5 Konserwacja cieków i kanałów na terenie Nadzoru Wodnego w Chojnicach – rzeka Chocina z dopływami	dwukrotne wykaszanie roślinności z dna: - rzeka Chocina na dł. 5,7 km	35.551,86
		Wycinka drzew na rzekach i jeziorach administrowanych przez Zarząd Zlewni w Chojnicach w podziale na części: część 1 wycinka drzew na terenie Nadzoru Wodnego w Chojnicach	usunięcie 2 drzew z brzegu jeziora Długiego	3.669,62
		Wykonanie usług związanych z obsługą i eksploatacją wód i urządzeń wodnych na terenie Zarządu Zlewni w Chojnicach	dozór i prace konserwacyjne na rurociągu „Zanie” -0,7 km, dozór rzeki Chociny, usuwanie zatorów, lokalne okoszenia dna i skarp tącznie na dł. 18,3 km (w tym jednokrotnie 10,7 km), dozór, konserwacja i eksploatacja budowli piętrzącej dla potrzeb nawodnień obiektu „Zanie”- jaz w m. Niepszczołąg	36.635,69
Razem			objęto utrzymaniem 21,7 km cieków i 0,7 km rurociągu	115.660,57
Nadzór Wodny w Człuchowie				
2	Chojnice	Konserwacja cieków na terenie Zarządu Zlewni w Chojnicach w podziale na części: część 6 Konserwacja cieków i kanałów na terenie Nadzoru Wodnego w Człuchowie obejmująca cieki: Brda, Lipczynka, Cylnica, Kanał Nowa Wieś	wykaszenie roślinności z dna: - rzeka Brda na odcinku o dł. 4,9 km	43.355,01
Razem			objęto utrzymaniem 4,9 km cieku	43.355,01

Nadzór Wodny w Tucholi				
3	Chojnice	Konserwacja cieków na terenie Zarządu Zlewni w Chojnicach w podziale na części: część 9 Konserwacja cieków i kanałów na terenie Nadzoru Wodnego Tuchola obejmująca cieki: Suska Struga, Struga Raciąż, Kanał Węgornia, Graniczek.	- Ręczne wykoszenie porostów gęstych twardych ze skarp z wygrabieniem, - Ręczne wykoszenie porostów gęstych twardych z dna cieków z wygrabieniem, - Hakowanie przy zarośnięciu powierzchni lustra wody do 60 %, - Oczyszczenie terenu z resztek budowlanych, gruzu i śmieci - zebranie i złożenie zanieczyszczeń w przyzmy (pozycja zastępcza do usuwania zatorów, gałęzi, prace porządkowe). - rzeka Suska Struga na dł. 6,6 km	24.938,57
		Konserwacja cieków i kanałów na terenie Nadzoru Wodnego Tuchola, obejmującego cieki: Struga Silno, Rów V	- Ręczne wykoszenie porostów gęstych twardych ze skarp z wygrabieniem, - Hakowanie przy zarośnięciu powierzchni lustra wody ponad 60 %, - Usuwanie zatorów, oczyszczenie terenu z resztek budowlanych, gruzu i śmieci - zebranie i złożenie zanieczyszczeń w przyzmy. - rzeka Struga Silno na dł. 8,851 km	19.590,94
Razem			objęto utrzymaniem 15,05 km	44.529,51
Razem gmina Chojnice NW Chojnice, NW Człuchów, NW Tuchola			objęto utrzymaniem 41,75 km cieków i 0,7 km rurociągu	203.545,09 zł

2 Zakres prac utrzymaniowych będących w realizacji na terenie działania poszczególnych nadzorów wodnych w granicach Gminy Chojnice w roku bieżącym.

L.p.	Gmina	Nazwa realizowanego zadania	Opis zadania
Nadzór Wodny w Chojnicach			
1	Chojnice	Utrzymanie cieków i kanałów na terenie administrowanym przez Zarząd Zlewni w Chojnicach w podziale na części, część nr 5 – Utrzymanie cieków i kanałów na terenie Nadzoru Wodnego Chojnice – Rzeka Brda z dopływami: Zbrzyca, Mfosina, Struga Zapceń, Boryń, Chocina, Orla Struga	wykaszenie roślinności z dna: - rzeka Brda na odcinku o dł. 4,9 km - rzeka Chocina na odcinku o dł. 5,0 km

		Utrzymanie cieków i kanałów na terenie Nadzoru Wodnego Chojnice – Rzeka Chocina z dopływami: Prądzona, Osusznica	dwukrotne wykaszanie roślinności z dna: - rzeka Chocina na dł. 6,8 km
		Wykonanie usług związanych z obsługą i eksploatacją wód i urządzeń wodnych na terenie Zarządu Zlewni w Chojnicach	dozór i prace konserwacyjne na rurociągu „Zanie” - 0,7 km, dozór rzeki Chociny, usuwanie zatorów, lokalne okoszenia dna i skarp łącznie na dł. 17,6 km (w tym jednokrotnie 10,7 km), dozór, konserwacja i eksploatacja budowli piętrzącej dla potrzeb nawodnień obiektu „Zanie”- jaz w m. Niepszczołąg
Razem			zostanie objęte utrzymaniem w roku 2023 34,3 km cieków i 0,7 km rurociągu
Nadzór Wodny w Człuchowie			
2	Chojnice	Utrzymanie cieków i kanałów na terenie Nadzoru Wodnego Człuchów obejmującego cieki: Brda, Lipczynka, Cylnica, Kanał Nowa Wieś, odpływ z jeziora Głina, Ruda	wykaszanie roślinności z dna: - rzeka Brda na odcinku o dł. 4,9 km
Nadzór Wodny w Tucholi			
3	Chojnice	Utrzymanie cieków i kanałów na terenie administrowanym przez Zarząd Zlewni w Chojnicach w podziale na części Cz. 7. Utrzymanie cieków i kanałów na terenie Nadzoru Wodnego Tuchola, obejmującego cieki: Suska Struga, Stuga Raciąż, Struga Ciechocińska, Struga Stobno	- Ręczne wykoszenie porostów gęstych twardych ze skarp z wygrabieniem, - Ręczne wykoszenie porostów gęstych twardych z dna cieków z wygrabieniem, - Hakowanie przy zarośnięciu powierzchni lustra wody do 60 %, - Oczyszczenie terenu z resztek budowlanych, gruzu i śmieci - zebranie i złożenie zanieczyszczeń w przyzmy (pozycja zastępcza do usuwania zatorów, gałęzi, prace porządkowe). - rzeka Suska Struga na dł. 6,6 km
		Utrzymanie cieków i kanałów na terenie administrowanym przez Zarząd Zlewni w Chojnicach w podziale na części Cz. 8. Utrzymanie cieków i kanałów na terenie Nadzoru Wodnego Tuchola, obejmującego cieki: Struga Silno; Odpływ z j. Jęczniki	- Ręczne wykoszenie porostów gęstych twardych ze skarp z wygrabieniem, - Ręczne wykoszenie porostów gęstych twardych z dna cieków z wygrabieniem, - Hakowanie przy zarośnięciu powierzchni lustra wody do 60 %, - Wycinka krzaków, - Oczyszczenie terenu z resztek budowlanych, gruzu i śmieci - zebranie i złożenie zanieczyszczeń w przyzmy (pozycja zastępcza do usuwania zatorów, gałęzi, prace porządkowe).
Razem gmina Chojnice NW Chojnice, NW Człuchów, NW Tuchola			zostanie objęte utrzymaniem w roku 2023 54,25 km cieków i 0,7 km rurociągu

DYREKTOR

Maria Ossowska

Otrzymują:

1/ Adresat

2. a/a

Do wiadomości:

1. NW Chojnice
2. NW Człuchów
3. NW Tuchola

KLAUZULA INFORMACYJNA

Na podstawie art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu tych danych oraz uchylecia dyrektywy 95/46/WE, dalej „RODO”, informuję, że:

- 1) Administratorem zebranych w toku prowadzonego postępowania administracyjnego danych osobowych jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie z siedzibą w Warszawie, 00-848 Warszawa, ul. Żelazna 59A
- 2) Z Inspektorem Ochrony Danych można się skontaktować pod adresem e-mail: iod@wody.gov.pl
- 3) Zebrane dane osobowe będą przetwarzane zgodnie z RODO oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa w celu załatwienia niniejszej sprawy.
- 4) Dane będą udostępniane jedynie uprawnionym podmiotom na zasadach i w okolicznościach przewidzianych w ww. rozporządzeniu (RODO) oraz w innych powszechnie obowiązujących przepisach prawa.
- 5) Zebrane dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
- 6) Okres przechowywania danych osobowych uzależniony jest od rodzaju sprawy, dla potrzeb której zebrano dane osobowe i nadanej jej kategorii archiwalnej, zgodnej z jednolitym rzeczowym wykazem akt określonym przepisami prawa. Zebrane dane osobowe mogą jednak przechowywane dłużej, ponieważ materiały będące we władaniu podmiotów wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej mogą być usunięte tylko na podstawie zgody Archiwum Państwowego.
- 7) Osoba, której dane dotyczą ma prawo żądania dostępu do treści swoich danych oraz ich sprostowania. W przypadkach przewidzianych prawem ma również prawo do żądania usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania oraz prawo do przenoszenia danych.
- 8) W razie naruszenia zasad przetwarzania danych osobie, której dane dotyczą, przysługuje prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego – Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
- 9) Dane osobowe zostały pobrane w związku ze złożonym wnioskiem.
- 10) Zebranie danych osobowych jest wymogiem wynikającym z obowiązujących przepisów prawa i jest niezbędne do załatwienia sprawy, prowadzonej w ramach ustawowego umocowania.
- 11) Zebrane dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany i nie będą podlegały profilowaniu.

Ocena sytuacji w rolnictwie na terenie gminy Chojnice według WIORiN Gdańsk
O/Chojnice w 2023r

Zadania pracowników Inspekcji:

1. Kontrole w gospodarstwach z nałożoną kwarantanną w tym pobieranie prób. (głównie nadzór nad plantacjami kwalifikowanymi sadzeniaka ziemniaka, których mamy obecnie 151 o łącznej powierzchni 333,15 ha gdzie prowadzona jest wzmożona kontrola pod względem występowania chorób i szkodników kwarantannowych takich jak *Clavibacter sepedonicus* (bakterioza pierścieniowa ziemniaka), *Globodera* spp.(mątwik ziemniaczany), *Synchytrium endobioticum* (rak ziemniaka) *Ralstonia solanacearum* (Śluzak), *Potato spindle tuber viroid* (Wrzecionowatość bulw ziemniaka). Na terenie Gminy Chojnice znajdują się również 3 plantacje kwalifikowane łubinu o łącznej powierzchni 52,5 ha, 2 plantacje grochu siewnego o łącznej powierzchni 47,0 ha, 2 plantacje faceli błękitnej łącznej pow.4,16 ha ,1 plantacja gorczycy białej o pow 5,05 ha, 1 plantacja seradeli o pow. 2,84 ha, 1 plantacja gryki o pow. 4,99 ha, oraz 16 plantacji kwalifikowanych zbóż o łącznej powierzchni 306,14 ha.
2. Kontrole DMO (drewniany materiał opakowaniowy) i kory z roślin iglastych pochodzących z Portugalii (w hurtowniach i sklepach sprawdzane są palety drewniane - dotychczas nie zaobserwowano org. szkodliwych).
3. W związku z obowiązującym od dnia 28 stycznia 2013 r. zakazem stosowania materiału siewnego odmian GMO kukurydzy MON 810 i ziemniaka Amflora przeprowadzono 1 kontrolę upraw kukurydzy na powierzchni 6,23 ha. W wyniku kontroli nie stwierdzono użycia do siewu materiału siewnego zakazanych odmian kukurydzy GMO.
4. Pobieranie prób pod kątem: *Phytophthora ramorum*, Apple proliferation, *Monilinia fructicola* , Pear decline MLO(próby pobiera się w sadach owocowych i szkółkach leśnych -dotychczas nie zaobserwowano)
5. W szkółkach leśnych wykonywane są kontrole i lustracje pod kątem występowania agrofagów kwarantannowych (umieszcza się pułapki feromonowe)
6. Pobieranie w ramach monitoringu prób gleby pod kątem *Globodera rostochiensis* i *Globodera pallida* z plantacji ziemniaków innych niż sadzeniaki 0,5 % pow. takich upraw.
7. Prowadzenie obserwacji w celu stwierdzenia chorób i szkodników roślin ważnych gospodarczo dla naszego powiatu Do roślin ważnych gospodarczo dla Gminy Chojnice należą: ziemniaki, rzepak ozimy i pszenica ozima.

8. Inne kontrole u podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców w celu stwierdzenia spełnienia warunków wynikających z art. 7 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami (Dz.U. z 2023 r. , poz. 301 z póź. zm).oraz art. 66 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031. W gminie Chojnice zarejestrowane są 203 podmioty, a w całym powiecie chojnickim 287 podmiotów).
9. Prowadzenie obserwacji na plantacjach w ramach współpracy z innymi instytucjami zgodnie z zaleceniami.
10. Pobieranie prób na pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych prowadzone w ramach urzędowej kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin. W roku 2022 w/g planu są to: gryka, pieczarka, pietruszka, pszenica, rzepak, seler, szparag, kukurydza, malina, por, żyto i rośliny ze stref chronionych.
12. Kontrole w punktach obrotu detalicznego środków ochrony roślin i zaprawionego materiału siewnego, w których w ostatnich latach stwierdzono nieprawidłowości.
13. Bieżący monitoring ofert sprzedaży środków ochrony roślin zamieszczanych w Internecie oraz w prasie fachowej.
14. Doraźne kontrole miejsc, w których może być prowadzony nielegalny obrót środkami ochrony roślin, w tym w szczególności kontrole targowisk razem z Policją i KAS w sezonie wzmożonej sprzedaży środków ochrony roślin.
15. Informowanie użytkowników środków ochrony roślin o zagrożeniach związanych ze stosowaniem nieoryginalnych środków ochrony roślin oraz o sposobach przeciwdziałania temu procederowi.
16. Prowadzenie kontroli stosowania środków ochrony roślin zgodnie z wytycznymi określonymi w podstawie statystycznie opracowanej oceny ryzyka. Co najmniej 35 % planowanych kontroli powinno dotyczyć gospodarstw dotychczas niekontrolowanych.
17. Upowszechnianie u producentów rolnych informacji dotyczących środków zapobiegających zatruciom owadów zapylających.
18. W ramach kontroli stosowania środków ochrony roślin -kontrola dotycząca badań sprzętu do stosowania środków ochrony roślin oraz posiadanych aktualnych szkoleń z zakresu stosowania środków ochrony roślin.
19. Przeprowadzanie co najmniej jednej kontroli kompleksowej co dwa lata u każdego przedsiębiorcy i podmiotu prowadzącego szkolenia z zakresu środków ochrony roślin.
20. Nadzór nad rynkiem nawozów , nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin i produktów nawozowych UE

Kierownik Oddziału
Dariusz Binka

L.dz. 8367/2023

**Pani
Danuta Łoboda
Przewodnicząca Komisji Rolnictwa,
Ochrony Środowiska i Rozwoju Gospodarczego
Rady Gminy Chojnice
Ul. 31 Stycznia 56a
89-600 Chojnice**

Wasze pismo z dnia:	Znak:	Nasz znak:	Data:
2023-08-11	BR.0012.3.3.2023	BP203.070.04.2023.BLU	2023-08-31

Sprawa: Przekazanie informacji

Szanowna Pani Przewodnicząca,

W związku z otrzymanym w dniu 11 sierpnia 2023 r. pismem BR.0012.3.3.2023 z informacją o planowanym posiedzeniu Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Rozwoju Gospodarczego, poniżej przekazuję informacje o sytuacji w rolnictwie na terenie powiatu chojnickiego z perspektywy Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Chojnicach.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest akredytowaną, płatniczą agencją rządową oraz instytucją wdrożeniową dla środków pochodzących z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, jak również ze środków krajowych, zajmującą się dysponowaniem środkami publicznymi przeznaczonymi na rozwój obszarów wiejskich i realizuje swoje zadania m. in. na podstawie:

1. Ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. z 2023, poz. 1199 z późn. zm.)
2. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r., poz. 187 z późn. zm.)
3. Ustawy z 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz.U z 2022, poz. 2727 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz.U. z 2023, poz. 412 z późn. zm.)

Najważniejsze zadania realizowane przez Biuro Powiatowe ARiMR w Chojnicach:

1. Płatności bezpośrednie

Obsługa wniosków o płatności bezpośrednie jest podstawowym działaniem realizowanym w Biurach Powiatowych ARiMR. W terminie do końca czerwca br. Kierownik Biura Powiatowego zobowiązany był do zakończenia obsługi, wydania decyzji administracyjnych i wypłaty płatności dla wniosków złożonych przez producentów rolnych w ubiegłym roku. Zadanie to zostało zrealizowane terminowo.

W bieżącym roku nabór wniosków o płatności bezpośrednie trwał od 15 marca do 30 czerwca. Podobnie jak w latach wcześniejszych wnioski wraz z załącznikami składane były drogą elektroniczną z wykorzystaniem Platformy Usług Elektronicznych (PUE), dostępnej na stronie internetowej ARiMR: <https://www.gov.pl/web/arimr/platforma-uslug-elektronicznych>, a następnie w aplikacji eWniosekPlus.

Od 2023 roku płatności bezpośrednie realizowane są w oparciu o Ustawę z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Szczegółowe zasady dotyczące płatności bezpośrednich dostępne są na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/arimr/platnosci-bezposrednie-w-roku-2023---nowa-wpr>

Rodzaj płatności	Ilość wniosków
Płatności obszarowe	2693
Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)	2291
Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne 2014-2020	321
Płatności Rolnictwo ekologiczne 2014-2020	13
Płatności Rolnictwo ekologiczne 2023-2027	6
Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne 2023-2027	51
Zalesienia 2007-2013	11
Zalesienia 2014-2020	4
Zalesienia 2004-2006	45

2. Dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany oraz nabór wniosków o udzielenie pomocy finansowej do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych w plonie głównym materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany dla producenta rolnego, któremu zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy

Od 25 maja do 10 lipca 2023 r. można było ubiegać się o przyznanie dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany. Od tego roku wprowadzone zostały odrębne stawki dla ekologicznych sadzonek i ziarna. Wsparcie ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie. Wnioski można było złożyć bezpośrednio w biurze powiatowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwym ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego, nadać przesyłką rejestrowaną nadaną w placówce Poczty Polskiej lub wysłać przez platformę ePUAP lub korzystając z usługi mObywatel na stronie gov.pl.

O dofinansowanie mogli ubiegać się rolnicy, którzy znajdują się w ewidencji producentów lub gospodarstw. Środki przyznawane są do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych następującymi gatunkami roślin uprawnych:

- zboża: jęczmień, owies (nagi, szorstki, zwyczajny), pszenica (twarda, zwyczajna, orkisz), pszenżyto, żyto;
- rośliny strączkowe: bobik, groch siewny (odmiany roślin rolniczych), łubin (biały, wąskolistny, żółty), soja, wyka siewna;
- ziemniak.

Warto zwrócić uwagę, że dopłatami nie są objęte uprawy przeznaczone na przedplon lub poplon.

W ramach tegorocznego naboru w powiecie chojnickim złożono 321 wniosków, w tym 174 z terenu gminy Chojnice. Wycofane zostały 233 wnioski (51 z gminy Chojnice).

Ponadto do 14 sierpnia bieżącego roku ARiMR prowadziła nabór wniosków o udzielenie jednorazowej pomocy finansowej do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych w plonie głównym materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany dla producenta rolnego, któremu zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy. Pomoc udzielana będzie na podstawie § 13z za rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz.187, z późn. zm.).

Gospodarze, którzy złożyli wnioski w naborze prowadzonym między 25 maja a 10 lipca 2023 r., a chcieliby skorzystać z tego wsparcia zobowiązani byli do wycofania złożonych wcześniej wniosków.

O jednorazowe wsparcie zawnioskowało 271 producentów rolnych, w tym 141 z gminy Chojnice.

3. Dopłaty do nawozów

Od 12 czerwca do 31 lipca 2023 roku producenci rolni składać mogli wnioski o przyznanie dopłat do zakupu nawozów. Dokumenty przyjmowały Biura Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Pomoc przeznaczona jest na dofinansowanie zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez, które producent rolny nabył między 16 maja 2022 r. a 15 maja 2023 r.

Wsparcie skierowane jest do producenta rolnego:

- któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- będącemu mikroprzedsiębiorstwem, małym albo średnim przedsiębiorstwem (w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia nr 2022/2472);
- któremu zagraża utrata płynności finansowej z powodu agresji Rosji na Ukrainę;
- który w 2023 r. złożył wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich.

Pomoc przeznaczona jest na dofinansowanie zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez dokonanych w okresie od 16 maja 2022 r. do 15 maja 2023 r. Co istotne, podmiot sprzedający powinien prowadzić działalność w zakresie obrotu lub sprzedaży nawozów.

Wysokość pomocy nie może przekroczyć

a) iloczynu deklarowanej przez producenta rolnego we wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich za 2023 r. powierzchni upraw rolnych, jednak nie większej niż 300 ha i stawki pomocy w wysokości:

- 500 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych (z wyłączeniem traw na gruntach ornych oraz łąk i pastwisk)
- 250 zł na 1 ha powierzchni łąk i pastwisk oraz traw na gruntach ornych (z wyłączeniem powierzchni, na które przyznano pomoc finansową w ramach działania objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 za realizację zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych, w ramach których obowiązuje całkowity zakaz nawożenia).

b) Iloczynu liczby ton nawozów mineralnych, innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez, zakupionych w okresie od 16 maja 2022 r. do 31 marca 2023 r. i różnicy ceny za tonę nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez zakupionych między 16 maja 2022 r. a 31 marca 2023 r. i średniej ceny danego typu nawozu mineralnego ogłoszonej w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W przypadku, kiedy zapotrzebowanie na pomoc wynikające ze wszystkich złożonych wniosków przekraczać będzie kwotę 4,7 mld zł, do obliczenia wysokości pomocy zastosowany zostanie współczynnik korygujący.

Wnioski o przyznanie dofinansowania można było:

- dostarczać bezpośrednio do kancelarii biura powiatowego ARiMR;
- przekazywać za pośrednictwem platformy ePUAP;
- składać korzystając z usługi mObywatel na stronie gov.pl;
- wysyłać rejestrowaną przesyłką pocztową.

Do Chojnickiego Biura Powiatowego ARiMR wpłynęło 1004 wnioski, w tym 395 wniosków od producentów rolnych z terenu gminy Chojnice.

4. Pomoc finansowa dla pszczelarzy do przezimowanych rodzin pszczelich

W bieżącym roku kontynuowana była pomoc krajowa dla pszczelarzy do przezimowanych rodzin pszczelich. Nabór wniosków realizowany był w terminie od dnia 1 kwietnia do dnia 31 maja 2023 r. O pomoc finansową ubiegać się mogli pszczelarze będący podmiotami prowadzącymi działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. W Chojnickim Biurze Powiatowym złożono 101 wnioski, w tym 34 z gminy Chojnice. Dla porównania w 2022 roku złożono 64 wnioski.

Pomoc dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół ustala się w formie dotacji do każdej przezimowanej rodziny pszczelej, przy stawce dotacji wynoszącej 50 zł (w 2022 roku – 20 zł) na rodzinę pszczelą na rok. Wysokość pomocy, ustala się jako iloczyn liczby przezimowanych rodzin pszczelich oraz stawki pomocy na jedną przezimowaną rodzinę pszczelą.

5. Pomoc dla producentów w sektorze zbóż i nasion oleistych

W związku z konfliktem rosyjsko-ukraińskim i spowodowanymi przez to zakłóceniami na rynku zbóż decyzją Rady Ministrów wprowadzono możliwość uzyskania pomocy finansowej. Pomoc przyznawana jest na wniosek producenta rolnego złożony na formularzu udostępnionym na stronie internetowej ARiMR. Wniosek (w zależności o typu naboru) należało złożyć w biurze powiatowym ARiMR właściwym ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego lub poprzez aplikację ePUE. Do wniosku dołączane były kopie faktur VAT lub ich duplikaty potwierdzające sprzedaż pszenicy lub kukurydzy podmiotom prowadzącym działalność w zakresie obrotu, skupu lub przetwórstwa zbóż.

O wsparcie mogli ubiegać się rolnicy, którzy:

1. mieli nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
2. działali jako mikro-, małe albo średnie przedsiębiorstwo;
3. w wyniku agresji Rosji na Ukrainę ponieśli dodatkowe koszty ze względu na brak stabilizacji na rynku pszenicy lub kukurydzy;

Poniższa tabela przedstawia ilość złożonych wniosków o przyznanie pomocy w poszczególnych działaniach na terenie powiatu chojnickiego:

Jaka roślina	Kiedy sprzedana	Wysokość pomocy do ha	Termin zakończenia naboru	Ilość złożonych wniosków	Informacja - link:
Pomoc krajowa dla producentów pszenicy, gryki lub kukurydzy	1 grudnia 2022 r. - 14 kwietnia 2023 r.	700-1750 zł	30 czerwca 2023	100	https://www.gov.pl/web/arimr/pomoc-krajowa-dla-producentow-pszenicy-lub-kukurydzy

Pomoc krajowa dla producentów pszenicy lub gryki	15 kwietnia - 15 lipca 2023 r.	700-3025 zł	31 lipca 2023	164	https://www.gov.pl/web/arimr/pomoc-krajowa-dla-producentow-pszenicy-lub-gryki
Pomoc dla rolników działających w sektorze zbóż i nasion oleistych, którzy ponieśli straty gospodarcze spowodowane przywozem zbóż z Ukrainy - kukurydza	15 kwietnia - 15 lipca 2023 r.	1400-1750 zł			
Pomoc dla rolników działających w sektorze zbóż i nasion oleistych, którzy ponieśli straty gospodarcze spowodowane przywozem zbóż z Ukrainy - żyto, jęczmień, owies, pszenżyto, mieszanka zbożowa, rzepak, rzepik	1 grudnia 2022 r. - 15 lipca 2023 r.	700-1750 zł	31 lipca 2023	298	https://www.gov.pl/web/arimr/pomoc-dla-rolnikow-dzialajacych-w-sektorze-zboz-i-nasion-oleistych-ktorzy-poniesli-straty-gospodarcze-spowodowane-przywozem-zboz-z-ukrainy-2023

6. Wsparcie na działalność statutową kół gospodyń wiejskich

Biuro Powiatowe ARiMR w Chojnicach prowadzi **Krajowy Rejestr Kół Gospodyń Wiejskich** działających na terenie powiatu chojnickiego. Według danych na dzień 31.08.2023 r. na terenie powiatu chojnickiego działa 24 KGW, z czego 7 funkcjonuje na terenie gminy Chojnice:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Lichnowach
- Koło Gospodyń Wiejskich w Ciechocinie "Stacja Oaza"
- Koło Gospodyń Wiejskich „Kłodawianki"
- Koło Gospodyń Wiejskich Stowarzyszenie "KGW Sławęcín"
- Koło Gospodyń Wiejskich Centrum Kultury Ostrowite
- Koło Gospodyń Wiejskich w Lotyniu
- Koło Gospodyń Wiejskich w Pawłowie

Do końca 30 września 2023 r. koła gospodyń wiejskich wpisane do rejestru prowadzonego przez ARiMR mogą ubiegać się o dofinansowanie na realizację zadań związanych z działalnością

statutową w kwotach 8, 9 lub 10 tys. zł uzależnioną od liczby członków. Kwota dofinansowania jak dotychczas corocznie ulegała zwiększeniu.

Otrzymane środki finansowe mogą zostać przeznaczone na cele statutowe organizacji. Najczęściej dotyczy wydatków na aktywność społeczno-wychowawczą i oświatowo-kulturalną oraz działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich. Dofinansowanie można również wydać na rozwój przedsiębiorczości kobiet oraz inicjatywy na rzecz poprawy warunków ich życia i pracy na wsi, wykorzystać na przedsięwzięcia nastawione na rozwój kultury ludowej lub upowszechniające współdziałanie i racjonalne metody gospodarowania.

7. Zestawienie pogłowia zwierząt z gatunku bydło, kozy, owce, świnie oraz zarejestrowanych działalności na terenie powiatu chojnickiego - Gmina Chojnice (dane wg stanu na dzień 17.08.2023 r.)

Gmina	BYDŁO		OWCE		KOZY		ŚWINIE		KONIE		
	ilość siedzib stad	ilość pogłowia	ilość siedzib stad	ilość pogłowia	ilość siedzib stad	ilość pogłowia	ilość siedzib stad	ilość ogólna pogłowia	ilość stad	ilość siedzib	ilość pogłowia
2021	270	8829	7	62	18	77	159	13513	brak danych	brak danych	brak danych
2022	267	9340	7	70	19	97	140	12581	brak danych	brak danych	brak danych
2023	268	9097	8	60	23	108	127	13392	55		263

Mając na uwadze ilość zadań realizowanych przez Biuro Powiatowe ARiMR w Chojnicach powyższe informacje prezentują wyłącznie część działań realizowanych w Chojnickim Biurze Powiatowym ARiMR. Jeśli wyrażają Państwo chęć uzyskania dodatkowych informacji to zachęcam do sprecyzowania pytań, na które będę w stanie udzielić bardziej szczegółowych odpowiedzi.

Pragnę zaznaczyć, że informacje o wszystkich działaniach realizowanych przez Agencję, zarówno w biurach powiatowych, oddziałach regionalnych oraz w Centrali ARiMR znaleźć można na stronie internetowej Agencji – www.arimr.gov.pl.

Z wyrazami szacunku

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez
Bartosz Bluma, ARiMR
Data: 2023.08.31 14:45:58 CEST
Powód: Kierownik Biura
Powiatowego

Spółdzielcza Mleczarnia

Chojnice, 22.08.2023

Spomlek

ul. Igielska 9

89-604 Chojnice

OCENA SYTUACJI W ROLNICTWIE ODDZIAŁ CHOJNICE

Spółdzielcza Mleczarnia Spomlek oddział w Chojnicach w II kwartale tego roku skupiła od 243 dostawców, członków Spółdzielni 23,6 mln l mleka. To jest więcej o 12% niż w I kwartale 2022 roku. O 6% wzrosła nam wielkość dostaw w porównaniu do roku minionego i wyniosła w II kwartale 30,5 tys. l mleka. W tym roku jedno gospodarstwo zamknęło hodowlę. Podpisało z nami umowę 16 gospodarzy, od których pozyskaliśmy przez 6 miesięcy 2,8 mln l surowca. Według GUS średnia cena skupu mleka w Polsce, w czerwcu 2023 wyniosła 199,01 zł/100 l z VAT i była o 6,3% niższa w stosunku do maja br.

Sektor mleczarski boryka się dziś z poważnym kryzysem, podobnym do sytuacji z roku 2014, kiedy zostało wprowadzone embargo rosyjskie. Ogromny niepokój budzą spadki cen produktów nabiałowych, w tym również serów dojrzewających. Nadszedł trudny czas, zarówno dla przetwórców, jak i producentów mleka. Niestabilna sytuacja gospodarcza i ekonomiczna w Polsce i na świecie wpływa na decyzje zakupowe konsumentów, którzy nadal ostrożnie dokonują wyborów. Społeczeństwo coraz bardziej zaczyna oszczędzać i zdecydowanie częściej zwraca uwagę na ceny produktów, również żywnościowych. Sery sprzedają się głównie w „głębokich” promocjach, natomiast ilość sprzedanych produktów jest dużo niższa niż w latach ubiegłych. To budzi złość i negatywne emocje, zarówno wśród producentów mleka, jak również przetwórców, ponieważ sytuacja jest niezrozumiała: z jednej strony mleczarnie obniżają cenniki za mleko, a z drugiej sery, masło, produkty świeże pozostają na półkach sklepowych wciąż z wysokimi cenami.

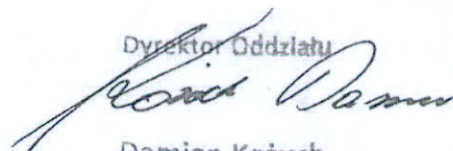
Pod koniec 2022 roku Polska była w trójce unijnych krajów, które płaciły najwyższe ceny za mleko swoim dostawcom. Dziś sytuacja odwróciła się o 360 stopni. Rentowność wielu gospodarstw, szczególnie tych, które mają obciążenia kredytowe, jest na granicy. Spółdzielnia stara się łagodzić skutki kryzysu uruchamiając specjalny Fundusz Stabilizacji i Rozwoju.

Perspektywy dla rolnictwa na kolejne lata nie są optymistyczne z uwagi na obecną politykę rolną, która jest pod presją Europejskiego Zielonego Ładu i strategii „Od pola do stołu”. Są to dokumenty zakładające bardzo ambitne plany dla m.in. polskiego rolnictwa i zmniejszenia jego wpływu na środowisko naturalne. Chodzi o zmniejszenie zużycia wody i emisji CO2. Zmierzają to w kierunku ograniczenia produkcji rolnej w UE. Zdajemy sobie sprawę, że ochrona planety jest niezwykle ważna dla pokoleń ludzi, natomiast szukanie winnych po stronie rolników, przetwórców budzi nasz sprzeciw i obawy o dalsze funkcjonowanie gospodarstw rolnych.

Spółdzielnia Mleczarnia
SPOMLEK
21-300 Radzyń Podl., ul. Kleeberga 12
NIP 533-000-26-04, BDO 000004792, REGON 000867667
Oddział Chojnice
ul. Igielska 9, 89-604 Chojnice
tel. +48 52 396 55 00

Dyrektor Oddziału

Damian Kożuch

**Informacja o wykonaniu budżetu Gminy Chojnice
za II kwartał 2023 roku**

Załącznik nr .....³
do Protokołu nr 4/2023
z dnia 18.08.2023

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. – o finansach publicznych (Dz. U. 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) Wójt Gminy Chojnice podaje do publicznej wiadomości kwartalną informację o wykonaniu budżetu Gminy Chojnice, w tym kwotę deficytu, oraz o udzielonych umorzeniach niepodatkowych należności budżetowych.

Budżet Gminy w 2023 roku, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Chojnice nr Uchwała Nr XXXIX/668/2022 z dnia 28.12.2022 roku, zakładał:

- uzyskanie dochodów w kwocie 114 860 582,00 zł;
- realizację wydatków na poziomie 143 118 133,00 zł;
- pozyskanie przychodów w kwocie 33 477 551,00 zł;
- realizację rozchodów na poziomie 5 220 000,00 zł.

Różnica między planem dochodów a planem wydatków wynosiła 28 257 551,00 zł i stanowiła planowany deficyt budżetu Gminy Chojnice na 2023 rok. Planowana na 2023 rok wartość przychodów stanowiła źródło pokrycia powstałego deficytu, a w pozostałej części została przeznaczona na rozchody.

W wyniku wprowadzonych zmian w pierwszym półroczu 2023 roku:

- plan dochodów wzrósł o 9 447 871,70 zł do kwoty 124 308 453,70 zł;
- plan wydatków wzrósł o 15 165 287,70 zł do kwoty 158 283 420,70 zł;
- plan przychodów wzrósł o 5 717 416,00 zł do kwoty 39 194 967,00 zł;
- plan rozchodów nie uległ zmianie.

Na dzień 30 czerwca 2023 roku budżet Gminy Chojnice zamknął się planowanym deficytem budżetowym w kwocie 33 974 967,00 zł stanowiącym różnicę między planem dochodów a planem wydatków.

W ujęciu tabelarycznym wykonanie budżetu za I półrocze 2023 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na I.01.2023 r. (w zł)	Plan na 30.06.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)
I.	Dochody ogółem, w tym:	114 860 582,00	124 308 453,70	57 477 351,07	46,24%
1.	Dochody bieżące, w tym:	89 987 595,00	95 953 603,70	56 900 966,95	59,30%
	<i>Dotacje i dochody celowe</i>	<i>10 884 727,00</i>	<i>16 332 701,70</i>	<i>11 522 397,27</i>	<i>70,55%</i>
	<i>Subwencja ogólna</i>	<i>31 506 812,00</i>	<i>31 458 573,00</i>	<i>18 551 266,00</i>	<i>58,97%</i>
	<i>Udziały w PIT i CIT</i>	<i>15 022 227,00</i>	<i>15 022 227,00</i>	<i>7 511 112,00</i>	<i>50,00%</i>
	<i>Wpływy z podatków i opłat</i>	<i>30 519 329,00</i>	<i>30 506 933,00</i>	<i>17 319 475,25</i>	<i>56,77%</i>
	<i>Pozostałe dochody bieżące</i>	<i>2 054 500,00</i>	<i>2 633 169,00</i>	<i>1 996 716,43</i>	<i>75,83%</i>
2.	Dochody majątkowe, w tym:	24 872 987,00	28 354 850,00	576 384,12	2,03%
	<i>Dochody z majątku</i>	<i>1 897 394,00</i>	<i>1 897 394,00</i>	<i>551 795,12</i>	<i>29,08%</i>
	<i>Dotacje i środki na inwestycje</i>	<i>22 975 593,00</i>	<i>25 180 093,00</i>	<i>24 589,00</i>	<i>0,10%</i>
	<i>Pozostałe dochody majątkowe</i>	<i>0,00</i>	<i>1 277 363,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00%</i>
II.	Wydatki ogółem, w tym:	143 118 133,00	158 283 420,70	59 952 564,01	37,88%
1.	Wydatki bieżące	101 095 787,00	105 536 276,70	50 242 687,20	47,61%
2.	Wydatki majątkowe, w tym:	42 022 346,00	52 747 144,00	9 709 876,81	18,41%
	<i>wydatki na inwestycje</i>	<i>34 337 256,00</i>	<i>43 736 144,00</i>	<i>3 156 276,81</i>	<i>7,22%</i>
III.	Wynik +/- (I-II)	-28 257 551,00	-33 974 967,00	-2 475 212,94	-
IV.	Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	-11 108 192,00	-9 582 673,00	6 658 279,75	-

Na koniec pierwszego półrocza wystąpił deficyt budżetowy w kwocie 2 475 212,94 zł. Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi (wynik budżetu bieżącego) wynosi 6 658 279,75 zł.

DOCHODY

Dochody budżetu Gminy w pierwszym półroczu 2023 roku wyniosły 57 477 351,07 zł, a ich realizacja stanowiła 46,24% planu wynoszącego 124 308 453,70 zł. W strukturze dochodów znaczący udział odgrywają dochody bieżące, które w pierwszym półroczu 2023 roku zostały wykonane na poziomie 56 900 966,95 zł, tj. w 59,30% w stosunku do planu

wynoszącego 95 953 603,70 zł. Dochody majątkowe Gminy Chojnice w pierwszym półroczu 2023 roku zostały wykonane na poziomie 576 384,12 zł, tj. w 2,03% w stosunku do planu wynoszącego 28 354 850,00 zł.

DOTACJE I DOCHODY CELOWE BIEŻĄCE

Biorąc pod uwagę podział dochodów bieżących wg źródeł ich pochodzenia znaczący udział w pierwszym półroczu 2023 roku stanowiły dochody o charakterze celowym, które JST otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W pierwszym półroczu 2023 roku środki te zostały zaplanowane w kwocie 16 332 701,70 zł, z kolei zrealizowane na poziomie 11 522 397,27 zł, co stanowi 70,55% realizacji planu, przy czym:

- dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej wyniosły 7 566 991,03 zł;
- dotacje na realizację zadań realizowanych na mocy porozumień z organami administracji rządowej 57 104,00 zł;
- dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania własne 1 237 064,00 zł;
- dochody z dotacji na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego 20 000,00 zł;
- dochody z dotacji w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich 143 566,52 zł (w tym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy 143 566,52 zł);
- pozostałe dochody o charakterze celowym 2 497 671,72 zł.

SUBWENCJA OGÓLNA

Dochody z subwencji w pierwszym półroczu 2023 roku zostały zaplanowane na poziomie 31 458 573,00 zł, natomiast zrealizowane w kwocie 18 551 266,00 zł, co stanowi 58,97% realizacji planu, przy czym:

- dochody z subwencji oświatowej wyniosły 15 050 560,00 zł;
- dochody z subwencji wyrównawczej 3 500 706,00 zł.

UDZIAŁ W PODATKACH STANOWIĄCYCH DOCHÓD BUDŻETU PAŃSTWA

Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa zaplanowane zostały w kwocie 15 022 227,00 zł, zaś zrealizowane w pierwszym półroczu 2023 roku w kwocie 7 511 112,00 zł, co stanowi 50,00% realizacji planu, przy czym:

- dochody z tytułu wpływów z podatku od osób prawnych wyniosły 172 188,00 zł;
- dochody z tytułu wpływów z podatku od osób fizycznych wyniosły 7 338 924,00 zł.

WPLYWY Z PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH

Podatek od nieruchomości

Wpływy z podatku od nieruchomości w pierwszym półroczu 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 9 626 414,96 zł, co stanowi 54,71% realizacji planu wynoszącego 17 596 084,00 zł, w tym 5 019 768,43 zł od osób prawnych i 4 606 646,53 zł od osób fizycznych. Zaległości podatkowe na dzień 30 czerwca 2023 roku wynoszą 4 840 939,11 zł, w tym 2 810 881,12 zł od osób prawnych i 2 030 057,99 zł od osób fizycznych. Z uwagi, iż Gmina w okresie sprawozdawczym nie stosowała maksymalnych stawek wynikających z obwieszczenia MF, skutki obniżenia górnych stawek podatków kształtują się na poziomie 961 547,00 zł.

Podatek rolny

Wpływy z podatku rolnego w pierwszym półroczu 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 1 201 190,70 zł, co stanowi 53,01% realizacji planu wynoszącego 2 266 000,00 zł, w tym 151 351,17 zł od osób prawnych i 1 049 839,53 zł od osób fizycznych. Zaległości podatkowe na dzień 30 czerwca 2023 roku wynoszą 196 023,19 zł, w tym 10 955,60 zł od osób prawnych i 185 067,59 zł od osób fizycznych. Z uwagi, iż Gmina podjęła uchwałę w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta, przyjmowanej jako podstawę obliczenia podatku rolnego, skutki obniżenia górnych stawek podatków kształtują się na poziomie 292 241,00 zł.

Podatek leśny

Wpływy z podatku leśnego w pierwszym półroczu 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 411 690,40 zł, co stanowi 66,27% realizacji planu wynoszącego 621 245,00 zł, w tym 335 734,00 zł od osób prawnych i 75 956,40 zł od osób

fizycznych. Zaległości podatkowe na dzień 30 czerwca 2023 roku wynoszą 3 260,87 zł, w tym 28,00 zł od osób prawnych i 3 232,87 zł od osób fizycznych.

Podatek od środków transportowych

Wpływy z podatku od środków transportowych w pierwszym półroczu 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 548 044,04 zł, co stanowi 51,95% realizacji planu wynoszącego 1 055 000,00 zł, w tym 250 183,00 zł od osób prawnych i 297 861,04 zł od osób fizycznych. Zaległości podatkowe na dzień 30 czerwca 2023 roku wynoszą 243 213,50 zł, w tym 11 981,00 zł od osób prawnych i 231 232,50 zł od osób fizycznych. Z uwagi, iż Gmina nie stosuje maksymalnych stawek wynikających z obwieszczenia MF, skutki obniżenia górnych stawek podatków za okres sprawozdawczy kształtują się na poziomie 319 147,00 zł.

Podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej

Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej w pierwszym półroczu 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 23 000,19 zł, co stanowi 65,71% realizacji planu wynoszącego 35 000,00 zł. Zaległości podatkowe na dzień 30 czerwca 2023 roku wynoszą 2 123,31 zł.

Podatek od spadków i darowizn

Wpływy z podatku od spadków i darowizn w pierwszym półroczu 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 29 036,00 zł, co stanowi 0,00% realizacji planu wynoszącego 0,00 zł. Zaległości podatkowe na dzień 30 czerwca 2023 roku wynoszą 8 848,05 zł.

Podatek od czynności cywilnoprawnych

Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych w pierwszym półroczu 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 622 719,65 zł, co stanowi 40,34% realizacji planu wynoszącego 1 543 604,00 zł, w tym 4 810,00 zł od osób prawnych i 617 909,65 zł od osób fizycznych. Zaległości podatkowe na dzień 30 czerwca 2023 roku wynoszą 930,37 zł, w tym 25,00 zł od osób prawnych i 905,37 zł od osób fizycznych.

Wpływy z opłaty skarbowej

Wpływy z opłaty skarbowej w pierwszym półroczu 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 44 214,40 zł, co stanowi 110,54% realizacji planu wynoszącego 40 000,00 zł.

Wpływy z opłaty eksploatacyjnej

Wpływy z opłaty eksploatacyjnej w pierwszym półroczu 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie 36 006,24 zł, co stanowi 120,02% realizacji planu wynoszącego 30 000,00 zł.

Wpływy z opłat lokalnych

Wpływy z opłat w 2023 roku zostały zaplanowane na poziomie 7 320 000,00 zł, natomiast zrealizowane w pierwszym półroczu w kwocie 4 777 158,67 zł, co stanowi 65,26% realizacji planu. Najwyższe wpływy z opłat zrealizowane zostały z:

- §049 (wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw) – 2 907 647,49 zł;
- §069 (wpływy z różnych opłat) – 1 510 407,75 zł;
- §048 (wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych) – 259 829,18 zł;
- §027 (wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym) – 64 477,92 zł;
- §055 (wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości) – 20 166,78 zł.

POZOSTAŁE DOCHODY BIEŻĄCE

Pozostałe dochody bieżące to dochody niesklasyfikowane w ramach wcześniejszych grup. W okresie sprawozdawczym przewiduje się wykonanie na poziomie 2 633 169,00 zł. Plan w pierwszym półroczu został wykonany w kwocie 1 996 716,43 zł, co stanowi 75,83% założeń.

DOCHODY Z MAJĄTKU

Dochody z majątku zostały zaplanowane na poziomie 1 897 394,00 zł, natomiast zrealizowane w pierwszym półroczu 2023 roku w kwocie 551 795,12 zł, co stanowi 29,08% realizacji planu, przy czym:

- wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości wyniosły 546 468,20 zł;
- wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wyniosły 4 107,86 zł;
- wpływy ze sprzedaży składników majątkowych wyniosły 1 219,06 zł.

DOTACJE I ŚRODKI NA INWESTYCJE

Dotacje i środki na inwestycje w 2023 roku zostały zaplanowane na poziomie 25 180 093,00 zł, natomiast zrealizowane w pierwszym półroczu w kwocie 24 589,00 zł, co stanowi 0,10% realizacji planu.

W pierwszym półroczu Gmina uzyskała dotację i środki na inwestycje w obszarze Pozostała działalność w ramach działu Gospodarka komunalna i ochrona środowiska w kwocie 24 589,00 zł.

WYDATKI

Wydatki budżetu Gminy w pierwszym półroczu 2023 roku wyniosły 59 952 564,01 zł, a ich realizacja wyniosła 37,88% planu wynoszącego 158 283 420,70 zł. W pierwszym półroczu 2023 roku wydatki bieżące zostały wykonane na poziomie 50 242 687,20 zł, tj. w 47,61% w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 105 536 276,70 zł, z kolei majątkowe zostały wykonane na poziomie 9 709 876,81 zł, tj. w 18,41% w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 52 747 144,00 zł.

Realizację planu wydatków w pierwszym półroczu 2023 roku przedstawia tabela poniżej.

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 30.06.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
801	Oświata i wychowanie	42 583 473,00	43 437 061,00	19 906 972,82	45,83%	33,20%
010	Rolnictwo i łowiectwo	29 866 198,00	30 897 950,13	7 129 865,21	23,08%	11,89%
855	Rodzina	10 085 300,00	10 099 072,00	5 809 831,11	57,53%	9,69%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	11 972 680,00	15 653 572,00	5 476 816,46	34,99%	9,14%
750	Administracja publiczna	13 022 633,00	13 254 599,00	5 371 001,67	40,52%	8,96%
600	Transport i łączność	13 195 651,00	17 844 568,00	5 079 987,00	28,47%	8,47%
852	Pomoc społeczna	5 465 100,00	7 434 452,57	3 469 533,92	46,67%	5,79%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4 457 315,00	5 023 890,00	2 304 856,24	45,88%	3,84%
700	Gospodarka mieszkaniowa	5 203 500,00	5 158 500,00	2 150 359,95	41,69%	3,59%
757	Obsługa długu publicznego	2 400 000,00	2 400 000,00	1 187 062,95	49,46%	1,98%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	1 084 590,00	879 146,53	81,06%	1,47%
926	Kultura fizyczna	361 310,00	496 650,00	266 843,00	53,73%	0,45%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	896 100,00	969 600,00	264 160,53	27,24%	0,44%
851	Ochrona zdrowia	340 000,00	657 758,00	194 592,81	29,58%	0,32%
630	Turystyka	1 517 523,00	2 154 173,00	178 097,76	8,27%	0,30%
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	366 150,00	310 830,00	170 158,00	54,74%	0,28%
710	Działalność usługowa	731 000,00	730 000,00	78 446,67	10,75%	0,13%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	45 500,00	79 456,00	34 831,38	43,84%	0,06%
020	Leśnictwo	15 000,00	15 000,00	0,00	0,00%	0,00%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	3 700,00	3 700,00	0,00	0,00%	0,00%
758	Różne rozliczenia	590 000,00	577 999,00	0,00	0,00%	0,00%
RAZEM WYDATKI OGÓLEM		143 118 133,00	158 283 420,70	59 952 564,01	37,88%	100,00%

Podział wydatków wg rodzajów przedstawia się następująco:

- wydatki bieżące zostały wykonane na poziomie 50 242 687,20 zł, tj. w 47,61% w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 105 536 276,70 zł, z tego:
  - wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 18 848 774,78 zł, tj. 48,08% planu wynoszącego 39 203 038,49 zł, z tego: wynagrodzenia osobowe nauczycieli 7 821 864,91 zł, wynagrodzenia osobowe pracowników 5 454 070,32 zł, składki na ubezpieczenia społeczne 2 959 895,26 zł, dodatkowe wynagrodzenie roczne nauczycieli 1 071 351,06 zł, dodatkowe wynagrodzenie roczne 779 115,55 zł, wynagrodzenia bezosobowe 298 288,56 zł, składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy 252 646,05 zł, wynagrodzenia nauczycieli wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy 106 432,82 zł, honoraria, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne i wynagrodzenia bezosobowe wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy 38 000,00 zł, składki i inne pochodne od wynagrodzeń pracowników wypłacanych w związku z pomocą obywatelom Ukrainy 28 177,05 zł, wynagrodzenia i uposażenia wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy 19 729,38 zł, wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający 19 203,82 zł;
  - świadczenia na rzecz osób fizycznych – 6 861 305,00 zł, tj. 53,02% planu wynoszącego 12 941 013,00 zł, z tego: świadczenia społeczne 5 690 923,11 zł, wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń 516 714,41 zł, różne wydatki na rzecz osób fizycznych 372 377,00 zł, świadczenia związane z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy 154 800,00 zł, nagrody o charakterze szczególnym niezaliczone do wynagrodzeń 49 162,00 zł, świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP 42 497,10 zł, stypendia dla uczniów 31 731,38 zł, inne formy pomocy dla uczniów 3 100,00 zł;
  - dotacje – 4 146 577,50 zł, tj. 43,76% planu wynoszącego 9 475 820,00 zł,
  - wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, 3 – 22 048,39 zł, tj. 22,05% planu wynoszącego 100 000,00 zł,
  - wydatki na obsługę długu publicznego – 1 187 062,95 zł, tj. 49,46% planu wynoszącego 2 400 000,00 zł,
  - pozostałe wydatki bieżące – 19 176 918,58 zł, tj. 46,30% planu wynoszącego 41 416 405,21 zł, z tego: zakup usług pozostałych 7 991 491,22 zł, zakup materiałów i wyposażenia 2 484 654,00 zł, różne opłaty i składki 1 887 744,27 zł, zakup usług remontowych 1 417 678,35 zł, zakup usług związanych z pomocą obywatelom Ukrainy 1 203 270,76 zł, zakup energii 966 754,95 zł, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych 955 481,00 zł, zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego 841 519,49 zł, zakup środków żywności 503 820,34 zł, zakup towarów (w szczególności materiałów, leków, żywności) w związku z pomocą obywatelom Ukrainy 294 582,33 zł, szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej 116 603,86 zł, składki na ubezpieczenie zdrowotne 84 435,45 zł, podróże służbowe krajowe 63 027,62 zł, opłaty na rzecz budżetu państwa 52 483,75 zł, zakup środków dydaktycznych i książek 46 386,28 zł, podatek od nieruchomości 46 206,00 zł, dopłaty w spółkach prawa handlowego 43 923,00 zł, opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych 39 045,86 zł, pozostałe wydatki bieżące na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy 33 222,36 zł, wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego 23 585,38 zł, opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe 22 468,11 zł, nagrody konkursowe 19 088,98 zł, zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości 15 270,56 zł, opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego 13 347,52 zł, zakup usług zdrowotnych 5 184,70 zł, wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych 3 746,00 zł, odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości 1 069,05 zł, koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego 667,08 zł, zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności 160,31 zł;
- wydatki majątkowe zostały wykonane na poziomie 9 709 876,81 zł, tj. w 18,41% w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 52 747 144,00 zł, z tego:
  - wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne – 3 156 276,81 zł, tj. 7,22% planu wynoszącego 43 736 144,00 zł,
  - pozostałe wydatki majątkowe – 6 553 600,00 zł, tj. 72,73% planu wynoszącego 9 011 000,00 zł,

PRZYCHODY I ROZCHODY

Przychody w pierwszym półroczu 2023 roku zrealizowano w łącznej kwocie 14 209 333,40 zł, (co stanowi 36,25% planu), w tym:

- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych – 14 209 333,40 zł.

Rozchody w pierwszym półroczu 2023 roku zrealizowano w łącznej kwocie 2 880 000,00 zł (co stanowi 55,17% planu), w tym:

- Spłaty kredytów i pożyczek, wykup papierów wartościowych – 2 880 000,00 zł.